

KMETSKEGA LISTA

Štev. 17.

Ljubljana, 24. aprila 1940

Leto XXII

ZEMLJA, KMET IN BEG

Iz kopice člankov in dopisov, ki smo jih prejeli na naše razmotrivanje o begu z zemlje kot posledici napačne vzgoje, smo v 10. številki »Kmetkega lista« priobčili dva. Veseli nas, ker smo se iz tega prepričali, kako se podeželje samo zaveda važnosti tega vprašanja. Ker je vprašanje načelne važnosti in za našega kmetkega človeka življenjskega pomena, čutimo dolžnost ponovno spregovoriti o tem in izpopolniti to, kar je bilo v našem prvem članku morda pomanjkljivo ali premalo jasno izraženo, hkrati pa popraviti zlasti ono, kar je v zadnji številki naš spoštovani in sicer vsega uvaževanja vredni tovariš K. B. miselno napačno zajel.

Naravni razvojni beg

Kadar govorimo o begu z zemlje, ne smemo nikoli dveh bistveno različnih pojavov istočeti drugemu z drugim.

Naravno je, da zemlja — in za naše kraje velja to še prav posebej — ne more prerediti toliko ljudi, kolikor se jih na njej rodi. Prav v tem je namreč moč in življenjska sila naroda, da kmet s svojim zdravim človeškim presežkom skrbi vsem slojem in stanovom za osveževanje krvi. Zato nikakor ne moremo govoriti o begu z zemlje tam, kjer gre le za odtok odvišnih delovnih sil.

Kmetke družine so navadno pri nas močno številne. Po štiri do osem, tudi devet otrok je bilo še pred nedavnim časom pri nas povprečje, pogosto pa je kmetka družina imela tudi čez deset, do petnajst in še več otrok. Prav nedavna »Jutrova« anketa o naših matrikah nam je dala o tem vzpodbudno in lepo sliko.

Ob toliki rodnosti je seveda naravno, da se nekaj prirastka loči z zemlje in odide po svetu s trehuhom za kruhom. Skrbni starši po svojih močeh in sposobnostih utrdijo odhajajoče za nadaljnjo življenjsko borbo.

V šole

Kjer so količkaj dana sredstva in drugi potrebni pogoji, pošljejo sina ali hčer v šole. To vendar ni beg z zemlje. Saj mora tisti, ki gre s kmetov v šole, žrtvovati vso svojo mladost, najlepšo dobo svojega življenja, za učenje. Trdo mora delati in pogosto še stradati zraven, ako hoče res kaj doseči. Ze v rani mladosti se mora navaditi na odgovornosti polno in resnobno pojmovanje življenja. Kajti prav on je tisti, ki osvežuje in pomlajuje kader našega izobraženstva, da se ne izrodi in ne odtrga od naroda, temveč mu ostane vedno blizu in zvest. Nad takim izobraženjem kmetkega pokolenja se izpolnjujejo Gregorčičeve besede:

Kar mož nebesa so poslala,
da večnih nas otmo grobov,
vse mati kmetka je zibala,
iz kmetških so izšli domov.

V obrt in trgovino

Marsikje odločijo starši na kmetih nekaj otrok za obrtniške in trgovske poklice. Tudi tem ne moremo očitati bega z zemlje, ampak so le dokaz velike požrtvovalnosti in ljubezni kmetških roditeljev do svojega naraščaja.

Kar ozrite se po naših mestih in trgih, kolikerim odličnim obrtnikom in trgovcem je tekla zibelka na kmetih! In prav ti ljudje se najbolj zavedajo poleg poklicnih tudi kulturnih, narodnih in socialnih dolžnosti. Skupaj s šolanci tako zvanih inteligenčnih poklicev so prav ti ljudje kmetkega porekla živa vez med raznimi plastmi naroda in naravni posredniki, ki skrbe za to, da ne nastane med mestom in podeželjem vrzel ali celo prepad. Imena teh ljudi srečujemo prav pogosto med dobrotniki in podporniki naših kulturnih in socialnih ustanov, jih srečujemo kot delavne ali celo vodilne člane raznih gospodarskih in telesnovzgojnih društev in organizacij, ki jim žrtvujejo v svojem idealizmu obilo svojega časa, trdo prisluženega denarja in tudi duševnih sil in sposobnosti.

Pri vseh teh pojavih ne moremo govoriti o begu z dežele, ampak samo o naravnem razvoju, o naravnem pretakanju življenjskih sil. Pri tem smo veseli, dokler vidimo, da se to pretakanje in medsebojno izpopolnjevanje razvija na zdrav in obe plati zadovoljiv način.

Na delo v širni svet

Poleg teh dveh odtokov poznamo še tretjega. Presežek kmetških delovnih sil odhaja v tovarne v mesta in v tujino kot delavci, težaki in razne vrste služinčad.

Tudi tu so razne inačice. So vmes ljudje, ki jim je delo v tovarni samo pripomoček, da se lažje obdrže na kmetiji. So zopet taki, ki se pod silo razmer od zemlje popolnoma odtrgajo in se skušajo znajti v novih razmerah ter se prilagoditi novim življenjskim pogojem in zahtevam. Nekaterim se to posreči bolj, drugim manj.

Dokler se to vrši v primernem obsegu, to se pravi v takem, da vzlic tem odtokom na kmetih ne primanjkuje za obdelavo zemlje in vzdrževanje kmetij potrebnih delovnih sil, dotlej smatramo tak odtok za normalen, kakor hitro pa se toliko stopnjuje, da kmetu za delo na zemlji začne primanjkovati delovnih sil, tedaj govorimo o begu z dežele, o begu z zemlje.

Nevarna rana

Tak beg pa pomeni nevarno rano na narodovem telesu in o tem in takem begu hočemo tu spregovoriti z ozirom na prvi članek v predzadnji številki »Kmetkega lista«.

Pri tem naj takoj ugotovimo, da kmetija nikdar ni bila, ni in nikoli ne bo — industrija. Kmetški sin, ki ob dosegi nekaj več izobrazbe vzame svinčnik v roke, izračuna, da je kmet-

sko delo danes nerentabilno in nato pobegne z zemlje, ni niti po srcu niti po duši kmet in tudi ne izobraženec, ampak pomehkužen obupanec, ki ga je strah boja za lastne pravice, pravilno vrednotenje in uvaževanje kmetkega stanu. Takega človeka je prevzela in podjarmila tuja miselnost, ki ni kmetu in narodu nič manj škodljiva ko one tuje ideologije, proti katerim se borimo.

To se nam je zdelo potrebno povedati odkrito, brez pridržka in brez olepšavanja; kajti samo brezkompromisna jasnost načel in izbi-streno gledanje na vsa življenjsko važna vprašanja omogočata smotrno in uspešno delo.

V zgodovini srečujemo stalno razdobja velikih in usodnih gospodarskih kriz. Ze pet ali šest tisoč let pred našim štetjem govori o silni taki krizi kitajska zgodovina. Gospodarske krize poznamo v zgodovini vseh tako zvanih starih narodov (Egipčanov, Asircev, Babiloncev itd.), poznamo jih iz biblije pri Izraelcih, poznamo jo pri Rimljanih, pozna jih naš srednji vek, pozna jo zlasti doba po tridesetletni vojni, ko je bila srednja Evropa opustošena in izmzgana ter je kmet prišel ob skoraj vse svoje pravice, kar je pozneje pri nas rodilo kmetke punte, boj za staro pravdo.

Pri nobenem teh velikih pretresov pa nam ne poroča zgodovina, da bi bili kmetje in njih sinovi skušali rešiti vprašanje gospodarskega ozdravljenja na ta način, da bi bili vzeli svinčnik v roke, izračunali svoje izgube in v hrepenjenju po lažjem in udobnejšem načinu življenja pobegnili z zemlje! Kdor tako misli in tako gleda na to življenjsko važno vprašanje — važno za ves narod, ne pa samo za kmeta v ožjem pomenu — ta gleda in misli sila površno, plehko in vseskozi nekmetsko!

Priznamo, da kmet in kmetijstvo ništa deležna tiste pozornosti in pomoči, ki jo zaslužita in potrebujeta. Priznamo, da se mnogo kmetških vprašanj rešuje na čisto napačen način. Priznamo dalje, da je treba velikih in temeljitih reform v prilog kmeta, ker bi se z njimi utrdil ves narod.

Po drugi strani pa vprašamo: Kdo naj se bori za kmeta? Kdo naj mu izvojuje pravilno pojmovanje in reševanje njegovih vprašanj? Kdo naj doseže izvedbo potrebnih reform, ako bo izobražen kmet zaradi navideznih in dvomljivo vrednih ugodnosti bežal z zemlje?!

Ne bežati za koščkom belega kruha z zemlje, ampak ob kosu črnega vztrajati na njej, delati in se boriti, dokler ne bo pravice deležna kmetška skupnost, to je dolžnost in naloga resnično pravega in zavednega kmetkega človeka!

Ponovno trdimo in vztrajamo v tej trditvi, da samo javkanje in tarnanje o nerentabilnosti kmetkega dela, o težavah, nevšečno-

stih in naporih zavaja kmeta in zlasti kmet-sko mladino v malodušje, ki pomeni nevarno rano na našem narodnem telesu.

Varljivi ideali

Kdor je tako nespameten in misli, da je v drugih stanovih ljudem poslano na ročicah, se prekleto moti in se vdaja silno varljivim in naravnost strupenim idealom. Samo nekaj obiskov po družinah naših delavcev, uradnikov, obrtnikov, učiteljev ali ljudi katerega koli nekmetškega poklica, pa se lahko takoj prepričamo, da je življenje vsem trd delaven dan. Nekoliko sprehoda po naših denarnih zavodih, pa bomo takoj videli, kakšna silna bremena s kmetom vred tarejo tudi druge stanove. In kaj pa duševne muke, preganjanja in zapostavljanja, ovaduštvo, spletkarjenje in kar drugih takih mučil premore sodobna družba? Kmet, ki zna in more toliko gospodariti, da lahko vsaj za silo rije dalje, je za svoje ravnanje odgovoren zgolj svoji vesti. Ali poznate kje na svetu še kak stan, ki bi bil v demokratskem družabnem sestavu deležen tolikšne svobode? Kjer pa nastopijo izredne razmere, nastopijo za vse stanove in je prav kmet tisti, ki je prvi poklican, da se z drugimi stanovi vred složno bori za njih odpravitev.

Edina pot

Tako so pojmovali svojo nalogo največji kmetški ljudje. Matija Gubec ni rinil kmetov v službe slug in tekačev, pisarjev in lizunov, ampak jih je organiziral za boj proti tlačiteljem.

Miha Vošnjak ni klical ljudi v mesto, da bi laglje živeli, ampak je skušal naš življ gospodarsko osamosvojiti, utrditi in okrepiti za uspešno življenjsko borbo.

Ali poznate delo Stj. Radiča samo kot »modni šlager«, ali ga poznate po njegovi idejni vsebini in globini? Kdor ga pozna po tej drugi, globlji plati, ta se bo s spoštovanjem priklonil velikemu geniju, ki iz tega dela odseva, in se bo skušal ravnati po njem.

Naše kmetške gospodarske, kulturne in socialne ustanove, ki pospešujejo in podpirajo izobrazbo kmetškega življa, zlasti pa vse one ustanove, ki omogočajo fantom usposobljenje za gospodarsko delovanje potom daljših ali krajših zadružnih tečajev in šol, tega ne delajo zato, da bi množila s temi gojenci mestni in predmetni polizobraženi proletariat. Ne delajo tega zato, da bi iz teh tečajev izhajali razni mkapitalističnim podjetjem tekači, slugi, pisarji, poduradniki in suženjsko plačani uradniki, ampak zato, da dobi naš kmet iz svoje srede dober in izbran kader gospodarskih in prosvetnih delavcev. Iz teh mora nastati elita vojske za kmetške pravice!

To je edina prava pot! Dolžnost starejših je zato, da mladino vzgajamo v tem smislu in jo učimo v tem duhu. Nič ne de, ako bi tu in tam bili pomisleki. Če bomo to vzgojno delo opravljali z ljubeznijo, obzirno in z razumevanjem, ga bo mladina kmalu razumela, ga bo znala ceniti in nam bo vsem skupaj hvaležna zanj.

Ko se nam je zdelo to potrebno ugotoviti in povedati, čutimo hkratu prijetno dolžnost, da se zahvalimo vsem, ki so posvetili svojo pozornost našim razmišljanjem in izvajanjem. Prepričani naj bodo, da so take javne debate vselej koristne in nikoli ne ostanejo brez sadu.

Z željo, da bi tudi ti štirje članki koristili kmetški misli in stanu, končujemo za letos razgovore o tem predmetu.

že peti razpored in se bo s tem odstotek oprostitve še precej povečal. Zveza bo še pred rokom zaščite osvobodila vloge. Po novem zadružnem zakonu morajo zadruga pri Zvezi nalagati odvisna denarna sredstva. Ravnatelj je dal tudi potrebna navodila in pojasnila o vprašanju nalaganja denarnih sredstev zadrug pri zvezi, kar je težavno vprašanje tako za zadruga kakor za zveze. Poročilo ravnatelja je bilo sprejeto z odobravanjem. Iz tiskanega poslovnega poročila posnemamo naslednje podrobnosti.

Članstvo

V preteklem letu je bilo s sodelovanjem Zveze ustanovljenih 15 novih zadrug, ki so prijavile svoje članstvo pri zvezi. Odpadlo pa je predvsem zaradi likvidacije 7 zadrug. Tako je ob koncu leta število zadrug naraslo na 392; od tega je bilo 165 kreditnih zadrug, 32 nabavljalnih in prodajnih, 28 mlekarških, 23 živinorejskih in pašniških, 20 kmetijsko - strojnih, nadalje 26 stavbnih, 22 elektrarniških, 19 obrtnih, 17 vodo-vodnih, 11 tiskovnih in založniških, 7 vinarskih in sadjarskih in 6 zavarovalnih zadrug.

Kreditne zadruga so močno izboljšale svojo likvidnost. One, ki so deležne zaščite, so po večini oprostile vlagateljem nadaljnje zneske starih vlog. Le posamezne posojilnice so še nelikvidne. Lani se je morala zateči k zaščiti le še ena zadruga in je bilo ob koncu leta pod zaščito 105 kreditnih zadrug. Doslej objavljene bilance kažejo, da so lani pri mnogih posojilnicah narasle vloge, pri nekaterih, zlasti v mestih, pa so v dobi spomladanske in jesenske mednarodne krize nazadovale. Nazadovanje pa se je v zimi ustavilo. Likvidnost se je zaradi hitrejšega od-tajejanja v splošnem dvignila in mnoge posojilnice poslujejo že več ali manj normalno. Obrestna mera za nove vloge se giblje od 3 do 5%, za posojila pa od 5 do 8%. Likvidacija kmetških dolgov tudi lani še ni bila končana, ker je Privilegirana agrarna banka še vedno pregledovala račune. Do konca leta pa je prevzela že večino prenesenih dolgov.

Mlekarske zadruga so z lahkoto prodajale mleko in mlečne izdelke in so vnovčile čez 3 milijone litrov mleka. Kakor je razvidno iz doslej objavljenih poročil posameznih zadrug, so mlekarške zadruga plačevale članom mleko po 1.20 do 1.75 din, vnovčevale pa so ga po 1.80 do 2.50 din.

Delo zveze

Zveza je lani nadaljevala delo v zvezi z reorganizacijo zadrug po novem zadružnem zakonu. V zadružno šolo je poslala 18 učencev. Revizorji zveze so revidirali 165 zadrug, 127 zadrugam pa so sestavili računске zaključke. Četrti revizor je prevzel posle proti koncu leta. Ogromna večina zadrug posluje uspešno, ker njihovi funkcionarji z vnemo in požrtvovalnostjo opravljajo svoje posle in vdano prenašajo nevšečnosti. Konsolidacija zadrug je lani napredovala in se lahko reče, da so včlanjene zadruga v glavnem prebolele posledice dolgotrajne gospodarske krize in so v svojem jedru ostale zdrave in življenja zmožne.

Denarno poslovanje

Naložbe včlanjenih zadrug pri Zvezi, ki predstavljajo blagajniške rezerve članic, so lani nekoliko nazadovale, ker je morala Zveza posameznim članicam v teku spomladanske in jesenske mednarodne krize izplačati toliko, da dotok novih naložb ni izravnal teh izrednih izplačil. V celoti so vloge v tekočem računu nazadovale od 34.4 na 33.3 milijone din. Razpoložljivega kredita pri Narodni banki je Zveza poslužila samo v teku jesenske krize in ga je do konca leta zopet odplačala.

Lombardni kredit na kmetške dolgove, ki ga je zveza najela za svoje zadruga, se je zmanjšal od 42.8 na 38.5 milijona din in se bo nadalje amortiziral z anuitetami kmetških dolgov. Bilanca izkazuje 67.000 din čistega prebitka nasproti 51.600 v prejšnjem letu.

Temelji našega zadružništva

Po občnem zboru Zveze slovenskih zadrug

Idealni pionirji slovenskega narodnega gospodarstva sredi prejšnjega stoletja so imeli pred očmi samo en cilj: Kako osvoboditi slovenskega človeka iz krempljev tujega odušstva. Iz tega stremljenja se je po zaslugi požrtvovalnega in nesebičnega narodno - gospodarskega delavca Mihe Vošnjaka rodilo slovensko narodno za-družništvo, narodno res v najlepšem in najpopolnejšem pomenu besede. Nositeljica in naslednica tega narodnega zadružništva je Zveza slov. zadrug.

Izza prvih početkov tega gospodarsko-osvobodilnega gibanja se je zgodilo marsikaj, kar nam ni niti v ponos niti v korist. Kljub vsemu pa je seme vzkalilo in se razrastlo v mogočno drevo, ki je po osvoboditvi Slovencev v narodni državi prestalo vse težave in udarce.

Medtem ko je moralo ostalo zadružništvo, poklicano v življenje iz drugih nezadružnih nagibov, iskati raznih virov, ako je hotelo premagati težave, ki so kot neizbežna posledica svetovne gospodarske krize zajele tudi nas, je slovensko narodno zadružništvo vse te težkoče prebolelo in premagalo samo iz sebe, iz svoje notranje sile. Prav zato je vsakoletni obračun o njegovem delovanju pomemben dogodek našega narodno - gospodarsko osvoboditvenega dela. Ta dan je za nas vse toliko pomembnejši, ker nam poročilo o poteku letošnjega občnega zbora Zveze slovenski zadrug v Ljubljani prča, da živi v današnjih zadružnih delavcih še isti duh kakor v njih predhodnikih.

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug je bil pretekli teden v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Na njem je bilo zastopanih in navzočih 191 včlanjenih zadrug s 457 glasovi. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. Ivan Pi-

pan, ki je pozdravil predstavnika Glavne zadružne zveze v Beogradu g. Frana Koblarja in predstavnika banske uprave, referenta za zadružništvo g. Ludvika Puša. Z odobravanjem je bil sprejet njegov predlog, da se pošlje vdanostna brzojavka kralju Petru II. in kraljevskemu domu. Pozdravne brzojavke so bile poslane predsedniku in podpredsedniku vlade, finančnemu ministru in kmetijskemu ministru.

V imenu Glavne zadružne zveze je zborovalce pozdravil g. France Kobler, ki je med drugim poudaril, da je Zveza slovenskih zadrug ena najsolidnejših zadružnih organizacij v naši državi, ki se vzdržuje iz lastnih sredstev. Izrekel je tudi pozdrave v imenu Zveze gospodarskih zadrug v Ljubljani ter je obenem izrazil svoje zadovoljstvo zaradi napredka te zveze, ki ni bila deležna noberih javnih podpor in subvencij.

Ravnatelj g. Fran Trček je prečital pozdravne brzojavke, ki so jih poslale zadružne zveze iz Beograda, Zagreba in Novega Sada. V svojem poročilu je med drugim poudaril, da je Zveza uspešno prebodila gospodarsko krizo, kljub temu, da ni dobila nobene javne podpore. Na javen poziv je tudi Zveza prijavila, koliko so včlanjene zadruga utrpeli izgub v teku zadnje krize. Posebna ministrska komisija je pregledala poslovanje in stavila predlog za sanacijski prispevek. Vendar doslej Zveza za svoje zadruga ni nič prejela.

Došednji rezultat so zgolj obljube in to, da je imela Zveza okrog 16.000 din stroškov za komisijo.

Nadalje je ravnatelj poudaril, da je Zveza lani objavila dva razporeda in oprostila nadaljnjih 10% starih vlog. Tako je doslej oprostila v celoti 29% starih vlog. Zagotovljen pa je tudi

Lastno premoženje (deleži in rezerva) se je lani zvišalo za prepis predlanskega poslovnega prebitka in vplačilo deležev novih zadrug, na strani pa se je znižalo zaradi uporabe splošnega rezervnega sklada za sanacijo nekaterih zadrug, in sicer po odredbi prej omenjene ministrske komisije, češ da je to pogoj za pridobitev državne pomoči za sanacijo zadrug.

Zveza je imela ob koncu leta 1.6 milijona din gotovine (prejšnje leto 1.1) in 1.6 milijona din naložb pri denarnih zavodih (prejšnje leto 5.3). Del blagajniške rezerve je Zveza naložila v državne blagajniške zapise, zato se je postavka vrednostnih papirjev dvignila od 1.0 na 1.7 milijona din. Starih kreditov je to Zvezi uspelo izterjati za poldrugi milijon. Na novo pa je Zveza podelila zadrugam 2 milijona kreditov, ki so kratkoročni in dobro zavarovani. Ob koncu leta so znašali stari in novi krediti 28.7 milijona din (prejšnje leto 28.1).

Upravni stroški so lani nekoliko narasli. Za posle, ki ne donajajo nikakega zaslužka, je Zveza šele letos prejela iz državnega sklada za kritje revizijskih stroškov 194.100 din, za združni pouk in sestavljanje statistike pa 37.000 din, kar se bo pokazalo šele v prihodnji bilanci.

Iz objavljenega pregleda poslovanja članov je razvidno, da so znažale ob koncu leta 1938 hranilne vloge pri včlanjenih kreditnih zadru-

gah 457 milijonov din. Posojila, ki so jih dale te zadruge, pa so znašala 349 milijonov din.

Sprememba pravil in volitve.

V imenu nadzorstva je predsednik g. Stanko Vrhovec predlagal razrešnico, nakar je občni zbor po kratkem pojasnilu, ki ga je podal ravnatelj g. Trček, sprejel proračun za tekoče leto. O spremembah pravil, ki jih je treba spraviti v sklad s predpisi novega združnega zakona, je poročal tajnik g. Dolfe Schauer, nakar je občni zbor soglasno sprejel predlagane spremembe.

Pri volitvah so bili z aklamacijo izvoljeni dosedanji člani načelstva, in sicer gg. Ivan Pipan, Vižmarje; dr. Drago Marušič, dr. Leopold Boštjančič, Maribor; Matija Goričar, Mozirje; dr. Milan Gorišek, Sv. Lenart; Stanko Lenarčič, Nova vas pri Rakeku; dr. Josip Komljanec, Ptuj; Milan Mravlje, Ljubljana; dr. Josip Zdolšek, Brežice. Kot namestniki so bili na novo izvoljeni gg. Alojzij Kolenc, Zagorje, Anton Meden, Begunje pri Cerknici in Hubert Tomšič, Trebnje. V nadzorstvo so bili ponovno izvoljeni gg. Stanko Vrhovec, Brezovica, Ivan Kocjančič, Ljubljana, Ivan Golja, Metlika, Matevž Hafner, Škofja Loka, Ivan Klun, Ribnica in Vilko Senica, Zalec, kot namestniki pa Ernest Krulej, Sevnica, Stefan Vljaj, Predanovci in Jakob Špicar, Radovljica.

TRIBE SKANDINAVSKI VLADARJI:

Švedski kralj Gustav V.

Norveški kralj Haakon VII.

Danski kralj Kristijan

Gospodarska pogajana z Rusijo

V nedeljo je pod vodstvom bivšega finančnega ministra dr. Milorada Djordjevića odpotovala naša delegacija v Moskvo, da sklene v imenu jugoslovanske vlade trgovinsko pogodbo z Rusijo. Jugoslovanski korak je doma in v tujini vzbudil izredno pozornost. Saj je to po zadnji svetovni vojni prvi uradni stik kraljevine Jugoslavije z Zvezo Socialističnih Sovjetskih Republik.

V času, ko je evropski politični položaj tako napet, kakor ga še ne pomni novejša zgodovina, je obnova gospodarskih odnosov z Rusijo nesporno v vsakem oziru izredno velikega pomena. Vprašanje dobave surovin je danes za vso državo silno težko. In prav sedaj lahko postane Rusija naša najpomembnejša dobaviteljica. V prvi vrsti gre tu za nafto in bombaž.

Kakšnega pomena je za sodobni svet nafta, ni treba posebej pojasnjevati. Saj se je že čisto imenovala sedanja evropska vojna tudi »petrolejska vojna«. Kjerkoli se križajo interesi posameznih držav med seboj, povsod vidimo, da je vmes tudi vprašanje nafte.

Po drugi strani je bila pri nas v najlepšem razvoju pred izbruhom sedanje vojne tekstilna industrija, ki pomeni že važno panogo jugoslovanskega narodnega gospodarstva. Zaradi pomanjkanja bombaža, ki ga je zbog blokade po morskem poti vedno težje dobivati, je sedaj prav tej industriji grozila občutna kriza. Spričo tega je iskrena želja vseh jugoslovanskih krogov, da pride pri sedanjih gospodarskih pogajanjih, za katera je načelni sporazum že dosežen, tudi v podrobnostih čim prej do soglasja.

Kmetijski živelj v Jugoslaviji, ki tvori jedro in ogromno večino naroda, je vedno občutil prijateljsko razpoloženje do ruskega naroda, ki je po svoji večini takisto kmetijski. Ne želi se vmešavati v vprašanje notranje ureditve ogromnega ruskega ozemlja in življenja na njem, glede svojih lastnih notranjih vprašanj pa prav tako iskreno pričakuje, da bo tudi z druge strani priznано in spoštovano načelo nevmešavanja. Na taki osnovi se utegnejo odnošaji med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo zdravo in čvrsto raz-

vijati ter pomeniti močno oporo miru na Balkanu, kar ni pomembno samo za nas, ampak je danes življenjske važnosti za vso Evropo.

Jugoslovanska delegacija, ki je odpotovala v Moskvo, je sestavljena tako, da so v njej zastopani Srbi, Hrvatje in Slovenci. Začetek pogajanj je pospešilo prijateljsko posredovanje turške vlade. Vse naše prijateljske, zlasti pa sosedne države so bile z jugoslovanske strani obveščene, da se je Jugoslavija odločila obnoviti stike z Rusijo. Kolikor je mogoče presoditi, je bilo to sporočilo tudi povsod lojalno vzeto na znanje. Zato je marsikaj ugibanja o nadaljnjih posledicah tega jugoslovanskega koraka pretirana in preuranjena. Res pa utegne to utrditi naš ugled in naš mednarodni položaj. Zadnje dvoje pa je iskrena želja vseh poštenih Jugoslovancev. Zato bomo tudi delo naše delegacije v duhu spremljali vsi s simpatijami in v iskreni želji, da rodi vse tiste uspehe, ki jih v interesu države in naroda pričakujemo.

Kovski vrh

V lazu je teloh odcvital, po vrtu je ležala preproga živo modrega podleska in v mejah so rumenele zlate trobentice. Ti, dragi Matevž si pa ležal bolan s stisnjenimi ustnicami na peči. Skozi okno so begale Tvoje oči preko hleva, kozolca na pognojene njive. Za pažem si nastavlil že plug in brano, da vrežeš prvo pomladansko brazdo. Pa so Te odpeljali, kakor Tvojega očeta pred 28. leti, tja med tisto mrtvo zidovje ob Ljubljani, kjer ni petja ni cvetja, od koder se tako strpljeni, kot si bil Ti, dragi Matevž, dasi vežko še kedaj vrnejo. Vrnil se tudi Ti nisi, dragi Matevž, dasi si bil trdno prepričan, da se vrneš. In baš to globoko prepričanje Ti je prihranilo najbridkejše slovo od mojega in Tvojega rojstnega doma.

Obiskovali smo Te potem in se poslavljali od Tebe z očmi, s težko slutnjo v srcu. Niti roke Ti nismo mogli niti smeli podati. Ti si pa molče prenašal telesno trpljenje, kot ga je Tvoj oča prav tam, kakor Ti. Le hrepenenja po domu ni-

si mogel udušiti. Bruhnilo je iz Tebe ko Te je zadnjikrat obiskal brat. Zemlja me kliče, a jaz moram pod zemljo, si se zgrozil. Neizmerno nas je vse bolelo, da nismo mogli ustreči edini Tvoji želji, da bi Te odvedli na dom, da bi se od njega poslovil. Niti nisi dočakal, da bi Ti bili prinesli, kot si poslednjikrat zaželel, pest domače, od Tvojega potu prekvašene zemlje.

Doma sta ostali samo mati in Tvoja Tilka. Pa še eden, ki si ga tako željno pričakoval, da bi ga pobožal s svojo žuljavno roko, da bi Te spremljal nekoč za brazdo; pa Te ne bo poznal in Ti ne njega. Pričakoval si ga kot pričakuje naslednika kmet, ki je, kot ga je ovekovečil najin sosed, nepozabni dr. Ivan Tavčar, kralj na svojem posestvu s polnim hlevom živine, polnimi pregradami in plačanimi davki.

Teško si se ločil, dragi Matevž, od svojih dragih, prav tako težko od zemlje, ki si jo na-

pajal od otročjih let s svojim znojem in jo prav zato tako srčno ljubil. Zapustil si kraljestvo, ki je prehajalo stoletja od rođa, do roda in s katerim smo vsi, Tvoja mati, Tvoji bratje in sestre kakor midva strica, četudi že daleč nad pol stoletja od doma, tako tesno povezani.

Hvala Ti, Matevž, za vso skrb, s katero si varoval in negoval naš rodni dom. Tilka, sedaj prevzemaš Ti to težko in odgovorno breme in tisti, ki ga pričakuješ.

Zadnjič je nekdo napisal, da se mu zdi, da je premalo ljubezni do zemlje, nakar so mu drugi odgovarjali, češ da je to razumljivo, vpoštevaje bremena in druge neprilike, ki da kmeta dušijo. Moj nečak Matevž je bil sicer eden tistih Tavčarjevih kmetov - kraljev, ali on bi bil prav tako ljubil puščo, bi jo bil predelal v plodno zemljo. Seveda, ko so ga onemoglega peljali v dolino, so dejali dolinci, prav kakor takrat, ko so peljali njegovega očeta, — zdaj peljejo največjega trpina v bolnico. In vendar ne bi bil šel Matevž menjat z nikomur, tudi ne s pravim kraljem.

Groga.

Kmetska mladina

Sv. Jakob v Slov. goricah

Redni občni zbor Društva Kmetov in deklet se vrši v nedeljo, dne 28. aprila 1940 pri tovarišu Matjašču. Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se občnega zbora udeležijo polnoštevilno. Dnevni red je v smislu Zvezinega predpisa.

Adrijanci

Na rednem občnem zboru Društva kmetov in deklet v Adrijancih je bil izvoljen sledeči odbor: **Janez Lepoša**, predsednik, **Ernest Kovač**, podpredsednik; **Karl Bočkovec**, tajnik; **Ljudevit Kovač** namestn. tajnika; **Štefan Simon**, knjižničar. V nadzornem odboru so: **Štefan Ži-**

ško, Marija Kovač. Odbornika sta **Koloman Smodiš in Žiško Gizela.**

Na občnem zboru se je sprejel društven minimalni in maksimalni načrt, ki predvidevata zelo živahno delovanje v bodočem letu. Naša severna meja budno stoji na straži za svoj jezik, narod in svoje pravice.

Kapele

Redni občni zbor Društva Kmetov in deklet v Kapelah se je vršil v nedeljo, dne 14. aprila, na katerem je poročal kot delegat Zveze načelnik kulturno prosvetnega odseka tov. **Jože Danev.** Občni zbor je obravnaval o uspehih dela v preteklem letu, sprejel pa je tudi minimalni in maksimalni načrt za prihodnje leto. O občnem zboru bomo še poročali.

Pozdrav velikemu narodu

Rusija, ki ima pod svojim okriljem do sto narodov, ki obsega šestino zemeljske površine, in ki v njej prebiva največji slovanski rod — prihaja k nam.

Ne prinaša nam revolucionarnih gibanj. Naša država si je le zaželela priti z Rusijo v razgovor o gospodarskih stvareh, ne o čem drugem. Razrvanost gospodarskih prilik, ki je zaradi vojne nastopila med vsemi državami, je že tako globoko posegla tudi v naše življenje, da ne prijateljev ne sosedov ne moremo več šteti med one, ki bi nam v tem trenutku mogli uspešno pripomoči k razvozljanju težkih vprašanj o dobavi surovin. Prijatelji se utegnejo vsako minuto zaplesti tudi v Sredozemskem morju v boje, ki bodo onemogočali plovbo, dovoz in izvoz. Sosedje rabijo vse tisto, česar mi nimamo, nujno zase in nam morejo za naše žito, živino in drugo dajati zloj take reči, ki jih danes ne rabimo. Sovjetska Rusija je neprerekan neizčrpni vir vseh možnih surovin, Poleg žita ima ogromne množine petroleja, železa, premoga in vobče vsega, kar rabijo tovarne za izdelavo kateregakoli blaga. Pota, po katerih se more vršiti pro-

Frankolovo

Občni zbor Društva kmetov in deklet se je vršil pri nas v nedeljo, dne 21. aprila 1940. Na občnem zboru se je razpravljalo o posameznih poročilih društvenih funkcionarjev, po poročilih pa je dobil stari odbor razrešnico in izvolil nov odbor. V imenu Zveze je poročal Zvezin tajnik tov. **Ivan Nanec**, ki je istočasno predaval o samovzgoji in nalogah kmetke mladine v bodočnosti.

Očeslavci

Pripravljamo zopet igro, ker smo z zadnjimi bili zelo zadovoljni. Društvo Kmetov in deklet v Očeslavcih pripravlja sedaj igro »Drzni plavač«, ki jo bo igralo v »Gubčevem domu« pri Sv. Jurju ob Ščavnici. O nadaljnjem delu bomo še poročali.

met, leže vsaj danes še daleč izven območij vojne. Za pričetek trgovanja, izmenjave blaga za blago in dela za delo, je potreben dogovor. Moskva je te dni sprejela jugoslovanske pooblaščenke. Ni dvoma, da naši odposlanci niso odšli tja, ne da bi že imeli v rokah načelno odobritev Rusije za to, kar želimo. Za razvoj medsebojne trgovske izmene bodo merodajne vsakokratne prilike, izvirajoče iz obojestranskih potreb in naših plačilnih zmožnosti. Vsekakor je narejen prvi kos poti v oni gospodarski sklop, ki zaradi svojih ogromnih potreb lahko odda mnogo naročil, zaposli naše delovne moči in tako skrbi za njihov kruh. Kolikor večji bo ruski delež na našem izvozu, toliko manj bomo odvisni od drugih odjemalcev in toliko samostojnejše bomo vodili svoje gospodarsko življenje. Vse male države, ki slone gospodarsko na eni sami ali par velikih, zgube tudi v kulturnih in političnih pravicah svobodo. Gospodarska močnost je jamec tudi za vsako drugo udejstvovanje.

Posledica, ki je zaradi nameravanega gospodarskega sodelovanja med nami in Rusijo že nastopila — pa se pojavlja na drugem polju.

Ob 30 letnici Ivana Albrehta

»O Zala, da bi ti znal povedati, kako mi je bilo, ko mi je, otroku neobgjenemu, umrla mati! Leto in dan je že počivala v grobu, ko sem se še vselej zdrnil, kadar sem na ulici iz dalje zagledal kmetico. Planil sem za njo, da bi še enkrat videl oči, ki so mi prve svetile v življenju. In ko sem spoznal zmoto, mi je vsa teža krute resničnosti legla na srce, da nisem mogel niti zajokati. Vse se je zgostilo v meni v eno samo zavest: Matere ni več.«

Tako je zapisal pristopno besedo v »Zalini rani« naš slavljenec Ivan Albreht, ki slavi te dni 30letnico pesnikovanja in pisateljevanja. Na prav cankarjanski način je izpovedal svojo globoko ljubezen do mrtve matere — in kaj čuda če sta mu mati kmetica in domača vas vtisnili tako močan in žgoč pečat ljubezni do našega kmeta in naše vasi, da mu je niti dolgoletno življenje v mestih ni moglo za las ohladiti. Da bi pozabil deželo, vas in kmeto družino? Devet otrok se je rodilo kmetu Albrehtu v Hotedršici — kot zadnji in najmlajši pa Ivan. Ker je bil nadarjen, ga je oče poslal v ljubljanske šole. Po četrti gimnaziji je stopil v frančiškanski samostan v Brežicah, a je že pred neslovesno obljubo izstopil in nadaljeval študij na gimnaziji v Ljubljani. Tu se je seznanil z mladimi pisatelji, kot: Pugljem, Premkom, Golarjem in dr. in pod njihovim vplivom začel nastopati v »Vrtcu« in »Angelčku« pod raznimi

pseudonimi. V tistih časih so bili dijaki na moč navdušeni za leposlovje in književnost in profesorji so jih v tem stremljenju podpirali in jim bili sami v njihovih literarnih krožkih najboljši svetovalci. Kot osmošolec se je mladi Ivan že pojavil v »Zvonu«, ob prihodu na graško univerzo pa je sodeloval tudi v »Slovanu« in pri raznih periodičnih časopisih. Ob izbruhu vojne je oblekel vojaško suknjo, odrinil na fronto, bil ranjen in romal iz bolnice v bolnico. Po srečnem naključju, ko se je na dopustu poročil z gospo Maro iz Dol pri Borovljah, je pričakal našega Vstajenja v civilu. Ker je živel tisti čas na Koroškem, je doživel vse tiste pretresljaje, ki jih je ta lepa zemlja občutila in katere bol je v pozen spomin tako lepo in prepričevalno zapustil v knjigi »Zalina rana« (1938). V tem času je zašel tudi v novinarstvo. Poleg sodelovanja v redakciji »Jutra« in »Domovine« je prevzel l. 1924 uredništvo mesečnika »Grude«, še danes pa posveča vso veliko skrb našemu listu z stvarnimi idejnimi članki.

Albreht je delaven kot mravlja. Poleg urejevanja listov in dopisovanja, poleg kopice drugega dela in težav s pridom in ljubeznijo vstvarja večja dela. Pred menoj je kompletna zbirka njegovih del — 22 knjig. Kdo pa prešteje vse pesmi, spise in dopise — po vseh mogočih revijah in časopisih? Če pregledam vsa ta dela, si ustvarjam sodbo, da je slavljenec po

eni strani realist, po drugi pa mistik. Ves čas so ga zanimali pravljčni motivi z deloma vzgojno tezo. V teh motivih vidi prav za prav prve osnutke vse poznejše človeške kulture. V večjih delih n. pr. »Dom na slemenu« (Kmet. Matica), »Zarečani« in »Nebo gori« (Vodnikova družba) je skušal prikazati življenje našega človeka na kmetih. Kmeta je osredotočil, intelektualca pa je porabil bolj kot statista. V vseh spisih, ki kakorkoli obravnavajo Koroško, je na realističen način in brez pretiravanja naslikal momente iz težke borbe, ki jo mal narod ob srečanju z velikim bije za svoj obstoj. V mladinskih delih (»Bisernica«, »Sirota Jerica« i. dr.) mu ni šlo nikdar za samo zabavo, ampak vselej tudi za vzgojno stran dela. V vezani ali nevezani besedi je skušal mlademu čitatelju prikazati na simpatičen način to ali ono etično vrednoto: ljubezen do matere, do zemlje, do kmetke hiše itd. Nekaj njegovih del je prevedenih. Prevajali so Čehi in Slovaki.

Ta bežen pregled izričuje vsega vpoštevavanja vredno jubilatovo produktivno silo, Mehkoba sloga, prikupna pripovedovalna forma in ljubko vzgojna tendenca — povita v pravljčno okolje (»Mlada greda«, »Paberki iz Roža«, »Malenkosti«) so odlika v njegovih delih, ki na mah približajo pisatelja bravcu. Zdaj, ko slavi spoštljivi in zaslužni jubilej — vedno vesel in poln zdravega optimizma — mu želim iz srca še mnogo zdravih ustvarjajočih let, da našemu narodu podari še marsikatero lepo knjigo. Prepričan sem, da mu tako želi tudi vsa kmetka mladina, ki ji je bil in ji je najboljši prijatelj, predavatelj in očetovski svetovalec. VI. P.

Politična vrednost Jugoslavije je izstopila kakor daleč vidna točka, ki so nanje danes obrnjene vse oči. Balkan je ozemlje, ki so ga doslej pustili drugi v miru zato, ker so se bali odkriti svoje težnje.

Ruski narod je velik po svojem številu, velik po svoji posesti, naravnost neizmeren po globini svojega duha in nedosežen po lepoti svoje praslavanske duše. Trpljenje revolucije mu gotovo ni moglo iztrgati dobrotosti, ki je noben drug narod ne more izkazati. Ta narod je tekom stoletij vsrkal s svojo silno dušo v svoje območje nešteto plemen. V tem se razlikuje od zapada, ki je s krvjo, mečem in ognjem vsiljeval svojo kulturo zlasti majhnim narodom in jih z njeno pomočjo držal pod svojo kruto oblastjo. Potres, ki ga je ruski narod preživel v letih 1917—1920, leta gladi in leta strahu pred napadom celega sveta je zahteval naporno delo za ohrano in obrambo sebe

■ **Poljska podmornica »Orel«,** ki se ji je posrečilo pobegniti iz Gdanska in se bori sedaj v angleški mornarici, je potopila tri nemške transportne ladje in nemški rušilec, ki jo je poskušal napasti.

Narod mirnih osvajalcev širnih azijskih po-

Doma in drugod

OBČINSKIH VOLITEV NE BO

V zadnji številki našega lista smo objavili, da je hrvatski ban izdal uredbo o volitvah v podeželske občine. Po tej uredbi bi se imele vršiti volitve z javnim glasovanjem. »Hrvatski dnevnik« je napisal ob tej priliki, da ne more biti niti govora o tem, da bi se po ostali državi vršile tajne volitve v občinske odbore. Ban dr. Šubašić je izjavil, da stojimo neposredno pred razpisom občinskih volitev. Splošno se je domnevalo, da bodo občinske volitve po celi državi razpisane že koncem meseca maja. Na podlagi teh vesti so se pričele že vse stranke pripravljati na obč. volitve. Opozicijske stranke so nameravale sklicati konferenco, na kateri naj bi se načelno odločilo, ali naj se opozicija zaradi javnega glasovanja udeleži volitev ali ne. Med tem pa je beograjsko časopisje objavilo vest iz merodajnih političnih krogov, da vprašanje občinskih volitev ni več aktualno in da se njihov razpis ne pričakuje v bližnji bodočnosti.

RAZPIS OBČINSKIH VOLITEV NA HRVATSKEM

Ban dr. Šubašić je 22. t. m. s svojim odlokom razpisal volitve v podeželskih občinah banovine Hrvatske. Volitve bodo v nedeljo 19. maja. Volile bodo vse občine isti dan.

ACA STANOJEVIĆ

šef narodno radikalne stranke se mudi že nekaj dni v Beogradu. V soboto je bil sprejet v audienco pri Nj. Vis. knezu namestniku. Aca Stanojević je imel daljše razgovore s prvaki radikalov g. Mišo Trifunovićem in dr. Ninčićem.

DR. STOJADINOVIĆ INTERNIRAN

Beograjska policija je izvršila hišno preiskavo v stanovanju bivšega predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića in njegovih prijateljih. Hišna preiskava je bila izvršena v stanovanju bivšega ministra Gjura Jankovića in Dobrivoja Stošovića, kakor tudi v stanovanju bivšega poslanika R. Jankovića in v uradnih prostorih dr. Stojadinovićeve Srpske narodne radikalne stranke. Pri preiskavi se je ugotovilo, da spada najdeni obtožilni material pod določbe zakona o zaščiti države. Zato je državna oblast v smislu čl. 12 istega zakona odredila internacijo bivšega ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinovića v Rudnik.

Beograjsko časopisje poroča, da bodo inter-

krajin, narod trpečih, narod dobrote je vreden, da ga pozdravimo. Saj govorimo z njim vred jeziki, ki je v bistvu eno, ki je dokaz davne skupnosti in ki mu noben jezik iz zapadne kulture ni tako bližen.

Balkan je zadnje stoletje vezal svojo usodo z velikim severnim narodom. Oblike in nameni sodelovanja so se menjavali; nikoli pa ni bilo brez pomena slovansko sorodstvo, ki se ne neha nikjer, kjer se govore slovanske besede in kjer se poje slovanska pesem. V Jugoslaviji imajo Srbi najjačje zgodovinske vezi z ruskim narodom.

■ **Velika nemška križarka »Scharnhorst«** je bila pri Narviku tako poškodovana, da se je s težavo privlekla do obrežja in se tam potopila. Del ladje moli iz vode vsled plitvega morja.

Želimo, da bi bilo vsem v dobro to, kar se je sedaj začelo, in še posebej, da bi svet videl v tem delu pot, kako se brez orožja in sile gradi mir med narodi. Naj bi iskanje resnice in pravice dobilo v rusko-jugoslovanskem prijateljstvu nepremagljivega pobornika za prostost in srečo vseh slovanskih rodov! Da ne bo več vrzeli, ki jim je prinesla toliko gorja!

nirani še nekateri drugi prijatelji dr. Milana Stojadinovića.

DR. MILORAD GJORGJEVIĆ

vodja našega odposlanstva za trgovinska pogajanja z Rusijo je bil finančni minister v vladi Petra Živkovića l. 1931, potem v vladi Voje Markovića v prvi polovici l. 1932., nato v vladi Milana Srškića od l. 1932. do 1934. ter končno v vladi Nikole Uzunovića l. 1934. Zdaj je predsednik upravnega odbora Beograjske zadruge. Dr. Gjorgjević pozna dobro gospodarstvo sovjetske Rusije ter zna perfektno rusko, ker je bila njegova mati Rusinja.

V odposlanstvu se nahajajo še sledeči člani: pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović, podguverner Narodne banke dr. Ljubiša Mikić, ravnatelj v direkciji za zunanjo trgovino dr. Rude Bičanić, industrijec iz Ljubljane in član izvršnega odbora Narodne banke Ivan Avsenek, svetnik zunanjega ministrstva Branimir Marković. Tajnik delegacije je pisar v zunanjem ministrstvu dr. Drago Zalar.

Naše odposlanstvo je krenilo v Moskvo v soboto preko Bukarešte.

DR. MAČEK

PROTI HABSBUŠKI PROPAGANDI

V zaveznikih državah je začela močna propaganda za ustanovitev nekake habsburške monarhije. Tej akciji načeluje sam Oton Habsburški, ki se mudi ta čas v Ameriki in tudi tam poskuša napraviti razpoloženje za svoje cilje.

Dopisnik nekega pariškega lista se je obrnil na podpredsednika vlade g. dr. Vl. Mačka, ki mu je dal naslednjo izjavo o obnovitvi habsburške monarhije:

»O tem idealu imam jaz boljše predstavo. Vem, kaj je ta dozdevna harmonija in sodelovanje manjšin v Avstro-Ogrski monarhiji. Vse manjšine v tej državi so bile žrtve krivice. Konec avstro-ogrsko monarhije je bila za nje prava osvoboditev. Mi Hrvati n. pr. smo bili pod Avstro-ogrsko razdeljeni na troje in zaradi te samovoljne razdelitve so nam vsilili tri različne vladavine. Šele po vojni so se ti trije deli zedinili, da so ustvarili eno edino hrvatsko celoto. 20 let pozneje so v okviru kraljevine Jugoslavije dobile naše zahteve priznanje. Lani se je sklenil sporazum, ki pomeni velik dogodek na poti do končnega sporazuma med Srbi in Hrvati. Končno plačilo za naš trud bo prišlo tisti dan, ko se bo na podlagi enakosti gledalo ne samo na Hrvatsko in na Srbijo, ampak tudi na

Hrvate in Srbe. Iz vsega srca se veselimo, ker so naše težnje doživele iskren odmev pri Nj. Vis. knezu namestniku. Tuje propagande si prizadevajo, da zaustavijo uresničenje naših idealov. Mi in naši rojaki Srbi ne bomo nasedli tem intrigam.«

Istemu francoskemu dopisniku je dal izjavo tudi glavni tajnik HSS in senator g. dr. Krnjević rekoč, da je hrvatska udeležba na vladi iskrena in dejanska. Dr. Krnjević je rekel:

»Jugoslavija mora ohraniti svojo edinost in mir v okviru svojih meja, da bo mogla utrditi tudi svoj mednarodni položaj. Hrvati so iskreni pristaši jugoslovenske države na podlagi enakosti med Hrvati in Srbi in ne bodo nikdar poslušali raznih obljub od zunaj, ki jim je namen omajati srbsko-hrvatski sporazum, dosežen s tolikimi naporji. Tako čuti ves hrvatski narod. Vsa ameriška društva so protestirala proti habsburški propagandi v Ameriki.

IZVOZ ŽIVINE

V četrti številki »Kmetovalca« je napisal ravnatelj kmetijske družbe g. inž. B. Ferlinc tehten članek o zahtevi glede omejitve izvoza živine in o nesmiselnih nameri z brezmesnimi dnevi. Vsi ti ukrepi bi bili očitno v ostrem nasprotju s kmetijskimi interesi in povsem zgrešeni poskusi zavreti dviganje cen živini.

Članek trdi in pravilno utemeljuje, da je pravi regulativ (urejevalec) cen živini in mesu na domačem trgu le izvoz živih pitalnih volov, oziroma izvoz mesa od drugovrstnih volov. Zato moramo zahtevati, da se preneha z vsakim omejevanjem izvoza, čim bo kmet pričel pitati vole, ki mu za delo niso več potrebni.

STAROKATOLIŠKA ŽUPNIJA

»Slovenec« je objavil izvleček iz okrožnice, ki jo je predsednik ljubljanske apelacije razposlal vsem sodiščem svojega področja v zadevi sodnega postopanja proti zakonomsklenjenim po starokatoliškem obredu. Okrožnica navaja med drugim, da opravljata v Mariboru in Celju župnijske posle starokatoliška duhovnika nezakonito, češ da nimata potrebne odobritve od ministra pravde.

Resnica pa je, da je Ministrstvo pravde dne 14. marca 1940 s posebnim aktom obvestilo bansko upravo dravske banovine v Ljubljani, da se ustanovitev obeh župnij odobrava.

IZSELJENIŠKI KOMISARIAT

Iz Pariza poročajo, da se je odločila jugoslovenska vlada ukiniti izseljeniški komisariat pri kr. poslanstvu v Parizu. Ta sklep je izzval v krogih naših delavcev, ki so v Franciji na delu, veliko razburjenje. Jugoslovenski delavci namreč mislijo, da je danes izseljeniški komisariat v Parizu za naše delavce bolj potreben, kakor kdaj doslej. Poleg tega plačujejo delavci sami poslovanje izseljeniškega komisariata s svojimi prispevki v izseljeniški fond in ima država prav za prav od njega še dobiček.

NADZORSTVO NAD TUJCI

Banska uprava v Ljubljani opozarja prebivalstvo, da imajo oblastva nalogo, strogo izvajati predpise o prijavljanju prebivalstva. Po teh določilih se mora vsako bivanje v kakem kraju prijaviti krajevni policijski oblasti, kjer te ni, pa občini. Vsak hišni lastnik ali odgovorni upravitelj mora v 24 urah prijaviti vsakega stanovanca, ki se vseli v hišo, in v istem roku javiti tudi njegov odhod.

V selskih občinah velja ta dolžnost samo za tuje državljane in osebe, ki niso stalni prebivalci tiste občine.

Upravitelji hotelov in vsakovrstnih prenočišč morajo vsakega gosta prijaviti in odjaviti v 12 urah po prihodu, odnosno odhodu.

Oblastvom je naročeno, da strogo postopajo proti vsem tistim, ki bi kršili te predpise. Uredba o prijavljanju prebivalstva predpisuje

za kršitev njenih predpisov globo do 500 din, ob neplačilu v določenem roku pa zapor do 10 dni.

NADLEŽNI TUJCI

Tudi v našo državo je prišlo v zadnjem času mnogo tujcev, ki nimajo nobenega posebne-

Kaj se godi po svetu

PRED BORBO NA NORVEŠKEM

Nemci so izkrcali do sedaj okrog 50.000 vojakov na Norveškem, ki skušajo obvladati vso jugozapadno državo z glavnim mestom Oslo. V sredini države grade utrjeno linijo, da bi onemogočili prodor norveških in angleških čet proti jugu.

Angleži so izkrcali svoje čete na sedmih krajih norveške obale. Njihovo letalstvo je popolnoma razrušilo letališča v Stawangerju in Trondhjemu, kamor so se izkrcavali iz letal nemški vojaki. Letališča sta postali neporabni.

Po angleških poročilih so se doslej izkrcale na Norveškem 3 divizije zavezniške vojske v skupnem številu okoli 60 tisoč mož. Tako je število nemške in zavezniške vojske na Norveškem približno izravnano.

Angležem gre v glavnem za to, da si z zasedbo nekaterih norveških fjordov (morskih zalivov) zagotovijo nemoten prevoz svojih čet in materiala na Norveško.

Odločilna bitka med nemškimi in angleškimi četami se bo brzkone razvila na ozemlju okrog Trondhjema, ki ga Angleži nikakor ne bodo pustili v nemških rokah.

Severovzhodno od Bergena so angleške čete po zadnjih poročilih zavzele važne postojanke. Tu so tudi stopile v stik z norveškimi vojaškimi enotami in nastopajo odslej skupno z njimi.

Pri Narviku zavezniški in Norvežani čistijo ozemlje. Kakor kaže, so se morali Nemci s tega področja popolnoma umakniti.

ga opravila in posla, ki bi moglo opravičiti njihovo nemoteno kretanje po naši zemlji. Oblasti so ugotovile, da se pečajo z nedovoljenimi posli in so bili zaradi tega sprejeti ostri ukrepi proti njim. Odrejeno je nad tujci ostro nadzorstvo in izgon vseh onih, ki nimajo dovoljene zaposlitve.

Med Hamarom in Elverumom so Nemci v veliki premoči in polagoma napredujejo. Kljub temu angleška poročila naglašajo, da je angleška akcija dosegla popoln uspeh. Niti en angleški transport doslej ni bil potopljen, medtem ko je po teh poročilih bilo potopljenih več nemških vojaških transportov in je pri tem našlo smrt več tisoč nemških vojakov.

ZBLIŽANJE ROMUNIJE Z RUSIJO

Zadnja poročila vedo povedati, da je vzporedno z obnovitvijo jugoslovansko-ruskih stikov prišlo tudi do zblizanja med Rusijo in Romunijo.

V kratkem se prično trgovinska pogajanja med Sovjetsko Rusijo in Romunijo. Romunski politični krogi prepričevalno zatrjujejo, da se rusko-romunsko odnošaji stalno boljšajo.

ANGLIJA IN RUSIJA

V istem času, ko je jugoslovanska delegacija odpotovala v Moskvo k gospodarskim pogajanjem, prihaja iz Londona vest, da želi tudi Anglija obnoviti trgovske stike z Rusijo.

Angleški zunanji minister lord Halifax se je te dni sestal z ruskim veleposlanikom Majskim. Pri tej priliki sta oba diplomata ugotovila, da je mogoče sedaj med Anglijo in Rusijo začeti razgovore pripravljalnega značaja, ki naj pouče možnosti sklenitve trgovskega sporazuma med obema državama, ki naj bi upošteval vojni položaj.

Ako se sklene, bo nova pogodba imela značaj »vojnega trgovskega dogovora«. Vsebova-

la bo torej samo izmenjava tistih dobrin, ki jih ena ali druga država potrebuje v izjemnem vojnem stanju.

Več bo mogoče govoriti o pomenu nove pogodbe, kadar bo znana njena vsebina in politični odmevi, ki jih bo vzbudila.

INTERESNA RAZDELITEV

Po nekaterih vesteh se je nedavno ruski poslanik pri nemški vladi, Skvarcov, nedavno vrnil v Berlin in prinesel s seboj obširno spomenico Molotova o ureditvi vseh odprtih vprašanj na Balkanu.

Baje gre pri tem za sporazumno akcijo Nemčije, Italije in Sovjetske Rusije, za kar si že dolgo prizadeva zlasti nemška diplomacija pod vodstvom zunanjega ministra Ribbentropa.

Vse tri velesile naj bi po tem sporazumu soglasno priznale, da spadajo Romunija, Bolgarija in Madžarska v življenjski prostor Nemčije. Turčija naj bi se proglasila za interesno območje Sovjetske Rusije, ostali del Balkana pa za interesno območje Italije.

V koliko so ta poročila resnična, bo pokazala bodočnost. Vsekakor pa je značilno za trenutno ozračje na evropskem jugovzhodu, da se vrše sedaj v Ankari turško-nemška trgovinska pogajanja. Po nemških poročilih potekajo ugodno. Kakor je znano, je bil pred nedavnim odnos med Turčijo in Nemčijo dokaj hladen, da ne rečemo celo napet.

UKREPI PROTI TUJCEM V RUMUNJI

Rumunski minister za notranje zadeve je izdal naslednje ukrepe proti tujcem:

1. Tujcem, ki so v Rumuniji, je prepovedano nošenje orožja, vsakršnega vojnega materiala in fotografskih aparatov. 2. Vsa dovoljenja za nošenje orožja in fotografskih aparatov so ukinjena. 3. Tujci, ki so v Rumuniji, morajo ves navedeni material v roku 3 dni izročiti policijskim in žandarmerijskim postajam, oni, ki prihajajo v državo, pa na obmejnih postaji. Za kršitev teh naredb so določene stroge kazni.

Tujcem so bila izdana stroga navodila za bivanje v Rumuniji.

Ivan Albrecht:

Med košnjo in žetvijo

»Kača črna«, sikne Peter in izbulji oči. »Boš nehala!«

»Ni ti kača Laja, rusolasec!« se strupeno smeje ciganka. »Laja čita v zvezdah, ko ti spiš, in čita z roke tvoje poslo in usodo.«

Dolgo pridigo mu je napridigala in mu je povedala marsikaj, kar ga je jezilo. Vuzdenčanov in Zemljanova, ki jima je bilo znano Belarjevo življenje, sta strmela, kako more ciganska tujka tako poznati mešetarjevo prošlost. Medtem, ko se je Peter otresal vsiljive plohe, je sklenila Majda:

»S to sem zvezana in Tine ko moj.«

Tine je ugibal:

»Poniglavka je s pasjo mastjo namazana. Če bi se oče kaj upiral zastran Jerice, bo treba tole priklicati na pomoč.«

»Vse mi bo vražica spakedrala«, jo je Peter preklinjal in ji želel, da bi se pogreznila na dno pekla.

Laja je stresla glavo in jo sunkoma vrgla vznak. Izpod priprihtih vek je lokavo oprezovala Tineta in se bližala s plešočim korakom.

»Zaspale so crne oči, čuj«, je pela in hlastno, hrepenče pobožala Tineta po licu, nato pa je kakor strela šinila v gozd.

Trojica se je začudeno spogledala.

»Obseden je spak«, je dejal Peter.

Zemljanova je pogledala Tineta, ki je bil nejevoljen:

»Škoda, da je pobegnila, bi nam lahko kaj povedala, ali ne?«

Mladenka je neprestano sukljala rutico:

»Če jo kaj vidim, pošljem pote. Hočeš?«

»Prav, le poklič me«, se je nasmehnil Tine.

Fant in dekle sta vzela Petra medse in so počasi šli proti Zabrdju. Jerica jih je od daleč videla prihajati. Utihnila je in odšla v bajto. Bila je nejevoljna, ko je spoznala Zemljanovo v Tinetovi družini. Skrila se je v sobi za cvetlice in kukala za fantom, ko pa se je ta mimogrede ozrl, je zardela in mu z nageljčkom pomahala skozi okno v pozdrav. Majda je opazila in prebledela. Od jeze se je ugriznila v spodnjo ustnico.

Tedaj se izmed hiš primota stara, zmršena ciganka in začne s prstom kazati na Majdo.

»Golobička, grlica, splakni kri raz usta! To rodi nesrečo!«

»Krempelj stari«, se razjezi Zemljanova, »kako sem se ustrašila grde babure.«

Peter in Tine se smejeta, ciganka mirno motovili dalje, a Majda zavije proti domu:

»Srečno«, seže v roko Tinetu, »moram hiteti, da še tebi ne prinesem nesrečo.«

»Tako huda mendaj vsaj nisi«, pomežikuje Tine.

»Kdo ve?« draži Peter Belar, ne da bi mislil kaj hudega.

Špela je ostala ta dan mirna.

»Če je bilo greh«, je zavrnila, imava enake deleže. Prav za prav«, je obrnila za mizo sedečemu možu hrbet, »tebe še več zadene. Ali sem jaz hodila tebe klicat, kaj?«

»V letih si bila«, je udaril Belar po mizi, »in

bi bila lahko pametna, saj si bila vendar deset let starejša od mene!«

Špela ga je pogledala čez ramo:

»Ta je lepa- Menda res ne veš, kolikokrat je odtlej že minilo po deset let, pa te še kljub temu ni srečala pamet! Bržčas te imajo že celo ciganke za norca.«

»Kaj veš ti o cigankah«, je kipelo iz Petra in vprav sikal je, tako je bil hud.

»Da so bolj pretkane mimo tebe«, se je tresla Špela kocinasta bradavica na bradi.

»Boš potem povedala«, je tistnil Peter Belar pesti. »Kaj ti veš, kakšen par mislim spraviti skupaj! No, zini, baba, če veš!«

»Toliko že vem, da ne bo nič prida, kar boš ti varil«, se je rogala Belarica in kljub jezi postavila dobršen pisker kave pred moža. »Jej rajši, da boš vsaj neumnost poplaknil.«

Prinesla je tudi zase skodelo kave in si je nadrobila črnega kruha vanjo. Peter se je začel krepčati, a ženine zasmehljivosti le ni mogel mirno pogoltniti.

»Tine in Majda, to praviš, da ni nič prida?« je slovesno zategnil in v svesti zmage zaveslal s polno žlico globoko v usta.

»Aha«, se je zasmejala Špela in urno kimala, »sem si precej mislila, kod se opletaš, ali to že drugi meljejo in si dosti prekasen.«

Peter je zazijal in pokazal piškavne škrbine po ustih. Skoraj bi se mu bilo zaletelo, tako je bil iznenaden, ko mu je začela Špela praviti, kako je šla davi Zemljanovi materi povedat, da jutri ne more priti žet, ker bodo želi Vuzdenčanovi. Ko gre proti vrtu, zagleda za kozolecem Majdo in pa mlado ciganko, Smuk! se skrije v kozolec in posluša, kaj se deklini menita.

SPIJONI

V Belgiji in na Nizozemskem so odkrili zelo dobro organizirano špijonažno mrežo, ki sega v višje vojaške kroge. Oblasti so nekaj špijonov že prejele in odredile najstrožje preiskave proti njim. Na Nizozemskem je odrejeno po celi državi obsedno stanje. V Belgiji se nahaja nad 50.000 tujcev. Nad njimi je odrejeno strogo nadzorstvo. Tudi turške oblasti so sestavile listo tujcev, ki pridejo pod posebno nadzorstvo.

Vse te stroge ukrepe proti tujcem so povzročili dogodki na Norveškem, kjer so takozvani turisti in tujci čez noč postali nemški vojaki in pomagali izkrcani nemški vojski pri zavzetju norveških mest.

Iz naših krajev

× **Bolgari** nam bodo dobavili 200 vagonov rži za zameno za modro galico.

× **Železniška nesreča.** Pri Gračacu je padlo v 30 m globok prepad trinajst vagonov tovarnega vlaka. Nesreča se je zgodila vsled tega, ker se je pri službenem vozu zlomila os. Pri nesreči je zgubi življenje vlakovodja. Materialna škoda je zelo velika.

× **Zagrebsko časopisje poroča**, da je povzročil predpis o javnem glasovanju pri občinskih volitvah po Hrvatskem veliko razočaranje in nerazpoloženje, ker je s tem odložena demokratizacija javnega življenja. Tudi srbska javnost je z ostro kritiko obsodila javno glasovanje. Posebno ostre besede je napisal proti nameravanim javnim volitvam v »Napredu« vseučiliški profesor g. dr. Mihajlo Ilić, sodelavec hrvatskega sporazuma.

× **Župnika Križmana** Zveze združenih delavcev ima v svojih rokah vse delavske ustanove. Sam župnik Križman je postal nadzornik delavske kuhinje v Ljubljani. Glasilo krščanskih socialistov zahteva volitve v Delavsko zbornico in pravi, da mora delavstvo s svojimi prispevki podpirati organizacijo, katera ne mara nobene skupnosti.

× **Dr. Laza Marković**, naš minister pravde, je obiskal Budimpešto in prisostvoval tudi seji madžarskega parlamenta. Ob tej priliki so prišle do izraza tople simpatije do Jugoslavije. Dr. Laza Marković je bil sprejet pri regentu Hortyju.

× **Izstop iz SDS.** Župan v severno dalmatinski občini g. Ilija Zečević, član izvršnega odbora SDS, je izstopil iz stranke, ker se ne strinja s postavljanjem komisarjev v občinah.

× **Vagon celuloze se je vnel** na proggi med Hrastnikom in Zidanim mostom. Vagon so na Zidanem mostu odklopili in nevarnost požara pri drugih vagonih preprečili.

× **Grško-katoliški škof** dr. Njaradi je nenadoma umrl v Zagrebu, zadet od kapi.

× **Uvoz koruze.** Vlada je podpisala uredbo o uvozu 5000 vagonov koruze brez carine. Nakaznice za prost prevoz koruze in pšenice v pasivne kraje se morejo izkoristiti samo preko Prizada. Uvoz koruze ima namen vplivati na previsoke cene, ki so se zadnje čase povzpele pri nas zaradi pomanjkanja koruze na trgu. Ker so prekupčevalci verjetno koruso poskrili, je bila odrejena tudi obvezna prijava vseh zalog koruze.

× **Svinja je odtrgala 7 mesečnem otroku roko** v dalmatinski vasi Horaji. Kmet Burazor in njegova žena sta odšla z doma. V tem času je prišla svinja v izbo in odtrgala otroku roko.

× **Ženo je kupil, pa mu je ušla.** Ahmed Ahmetović je kupil v Bosni lepo 17letno Emينو Skuljevićevu. Po zaroki sta se odpeljala skozi Beograd proti Južni Srbiji, kjer je bil Ahmetović doma. Emina pa se je v Beogradu skesala in pobegnila od svojega zaročenca.

× **Tobačni izdelki** so bili pretekli teden podraženi za 10 do 20 odst. Podražitev se pozna zlasti pri tobaku druge vrste, ki se je podražila za 50 odstotkov. Cigare se niso podražile.

× **Dr. Gustav Gregorin**, znani slovenski političar in nacionalni delavec v Trstu, ki živi po vojni v Ljubljani, je praznoval te dni 80 letnico.

× **V Zagrebu je zborovala te dni zveza lovskih društev.** Na zborovanju so se oglasili tudi zastopniki kmetov in izjavili, da je zemlja, na kateri se razprostirajo lovišča, kmetijska last in da imajo zato kmetje prvenstveno pravico do lova. Hrvatski kmetje zahtevajo, da naj bo lov v njihovih rokah, nakar bodo oni dovolili mestnim lovcem, ki imajo dobre namene in žele iskreno sodelovati s kmeti. Odber zveze lovskih društev je odstopil. Izredni občni zbor se bo vršil 5. maja. Do tedaj bodo kmetje izdelali svoje predloge.

× **Zagrebski natak**ar Franjo Turijan je izumil gumijasto obleko, v kateri se more obdržati na površini vode 14 dni. Poskus na Savi mu je prav dobro uspel. Turijan bo dal svoj izum patentirati. Obleka bo služila mesto reševalnih pasov. Veljala bo 600 do 700 dinarjev.

„EKONOM“

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši) **Telefon interurban 25—66**

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. **Mlevske izdelke:** pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša. **Poljske pridelke:** krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. **Stalna zaloga vseh umetnih gnojil** (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), **cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo** op. karne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

× **Na Hrvatskem** bodo imenovani v mestne svete novi ljudje. Na ta način upajo doseči normalno poslovanje, kakor zahtevajo današnje potrebe.

× **Vršilec dolžnosti bana** v vrbaski banovini g. Peter Cvetković je prepovedal vsako intervencijo za imenovanja, premestitve itd. Prepovedane so intervencije politikov in drugih osebnosti. Te odločbe so bile izdane zaradi tega, ker so dosedanje intervencije povsem onemogočale redno poslovanje banske oblasti.

× **Pomanjkanje krme.** V Liki je zavladalo veliko pomanjkanje krme. Kmetje nimajo ničesar, s čimer bi krmili živino, vsled česar

Pomlad je tu!

Kolesa, motorji,

vsi nadomestni deli

TRGOVCI POPUST!

SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z. Ljubljana

Tyrševa cesta 33

je že več sto glav živine poginilo od lakote. Nujno so se obrnili na bansko oblast, da jim pošlje krme da kmetom ne pogine še ostala živina.

× **Pri Gospiću** je izbruhnil požar v vasi Ribnik. Ogenj je uničil 15 poslopij. Živino so imeli kmetje k sreči zunaj in je bila na ta način rešena.

× **V majhni prekmurski vasi** pri Treh mlinih je izbruhnil požar, ki je popolnoma uničil štiri hiše z vsemi gospodarskimi poslopji in vsem orodjem. Zgorelo je 50 prašičev mnogo perutnine in nekaj glav goveje živine. Skodo cenijo nad 200.000 din. Prebivalci te vasi so največ Madžari.

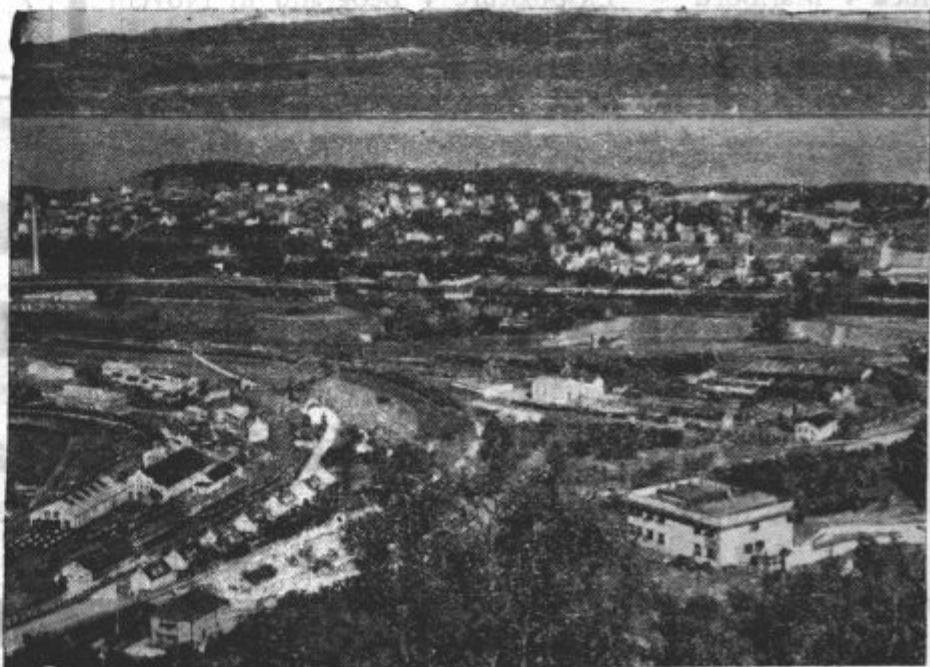
Opozorilo. Imetniki predvojnih avstro-ogrskih državnih in deželnih (obveznic) naj se prijavijo — v kolikor tega še niso storili in sporoče vrsto in količino obveznic v imenski vrednosti Društvu za zaščito interesov imetnikov predvojnih avstro-ogrskih državnih in deželnih obveznic v Ljubljani, Prešešnova ul. 3-II (Zveza jugoslovanskih hranilnic).

Čitatelje »Kmetijskega lista« opozarjamo na današnje prilogo knjigarne Ant. Turk nasl., Ljubljana, Dvořakova ulica 3.

Iz tujine

× **Italijanski listi poročajo**, da je med rusko in finsko vojsko letelo nad finskim ozemljem 14.640 ruskih letal, ki so izvedla 2615 poletov in vrgla 100.000 bomb na 516 krajih.

× **Amerika je dobavila zaveznikom** do sedaj že 3000 letal. Do konca leta bo mogla Amerika producirati 25.000 letal letno.

Pogled na norveško luko Narvik, za katero se bijejo ostri boji med Nemci in zavezniki

■ **Italija kupuje premog v Angliji.** Te dni je bilo naloženih s premogom v angleških lukah 175 ladij.

■ **Po podatkih ameriškega Rdečega križa** je Finska izgubila v rusko-finski vojni okoli 18.000 mrtvih in 40.000 ranjenih.

■ **Beg kapitala v Ameriko.** Iz Evrope je bilo prenešenega v teku sedanje evropske vojne za eno milijardo dolarjev v Ameriko. Največ denarja je pobegnilo iz Nemčije, Holandske, Belgije in Švice.

■ **Na Norveškem so se izkrcale tudi poljske čete,** ki se bore na strani zaveznikov.

■ **Nemški kancelar Hitler** je praznoval s soboto 51. rojstni dan.

■ **V Italiji** je bil uveden tretji brezmesni dan v tednu.

■ **Iz Barija** je odšel v Albanijo transport 25.000 delavcev.

■ **Ameriški admiral Stark** je izjavil, da bo Amerika gradila odslej predvsem velike oklopnice po 50.000 do 52.000 ton. Japonska je že pričela graditi več oklopnic po 43.000 ton.

■ **Nemčija prevaža nove čete na Norveško** največ z letali. Z enim letalom se prepelje od 50 do 60 vojakov. Z letali prevažajo tudi municijo in lahko orožje.

■ **Kolonizacija kmetov na Finskem.** Pod predsedstvom bivšega predsednika finske vlade prof. Kvimekija je bila seja komisije, ki ima nalogo ustanoviti nove naselbine za prebivalce, ki so se izselili s Karelijske ožine. V ta namen je treba najti zemlje za 180.000 ljudi. Zato bo treba dati na razpolago okoli 225.000 ha zemlje za obdelovanje. Na tej zemlji bi se ustanovilo okoli 30.000 kmetij, ki bodo imele po največ 15 ha zemlje. Komisija ima nalogo, ustanoviti te naselbine že do letošnje jeseni. Odplačevanje se bo začelo šele po petih letih.

■ **Švica** ima pod orožjem 450.000 mož. Vojaštvo je zastražilo vse mostove in brzojavne urade.

■ **V kanadske luke** se je zateklo 20 norveških ladij.

■ **Angleži** so pozvali po radiu vse danske ladje, da naj se zatečejo v angleška ali francoska pristanišča. Zaradi zasedbe Danske po nemških četah, bodo smatrali Angleži vse danske ladje kot sovražne.

■ **Bivši predsednik rumunske nacionalne kmetijske stranke Jan Mihalake,** ki je stal v ostri opoziciji proti sedanjemu režimu v Rumuniji, je bil imenovan za člana kronskega sveta. S tem dogodkom so se v Rumuniji odstranila

skoro vsa trenja v notranji politiki. Zglajen je bil spor med kraljem ter Železno gardo in sedaj še med kraljem in nacionalno kmetijsko stranko. V opoziciji je ostal še dr. Maniu šef kmetijske stranke, ki pa se ni protivil koraku Jana Mihalakija.

Sejmi

29. aprila: Semič, Dol pri Hrastniku;
30. aprila: Vel. Gaber, Ormož, Maribor;
1. maja: Ljubljana, Bohinjska Bistrica, Tirna, Videm pri Dr. p., Slov. Konjice, Celje, Ljubno, Trbovlje, Muta, Podčetrtek v Veračah, Velenje;
2. maja: Črnomelj, Mokronog, Turnišče;
3. maja: Žužemberk, Gor. Logatec, Maribor, Loka pri Zid. mostu;
4. maja: Domžale, Kočevje, Krško, Litija, Lož, Poljane, Gornji grad, Slov. Bistrica, Sv. Jurij — Celje — trg, Križevci okr. Murska Sobota.

„Kmetijski list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Razne vrste

zdravilnih zelišč

kupuje po najvišjih dnevni cenah
KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z o. z., LJUBLJANA
Novi trg 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi najugodnejše kupite pri domačem podjetju

„MEDIC - ZANKL“

tovarne olja, lakov in barv — družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić — Centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru — Ekspoziture v Beogradu in Novem Sadu — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.

OBRATOVALIŠČE: CELJE IN HRASTNIK

izdeluje in prodaja naslednje vrste fosfatnih gnojil:

- rudninski superfosfat 16% in 18%
- kostni superfosfat kmf 18/19%
- fosfatno žlindro 6/10/18%

razen teh dobavlja tovarna:

- mešana gnojila kas
- kosno moko 30%
- kalijevo sol 40%

Opozorjamo zlasti živinorejce na

hrastniško klajno apno

ki se dobavlja v plombiranih vrečah.

Vprašanja in naročila na: **Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.**

Telefon: Hrastnik št. 2 — Brzjavni: Kemična Hrastnik

Kmetijski hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257

Brzjav: „Kmetiskidom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive obrestuje po **4 do 5%**
Za vse vloge nudi popolno varnost!
Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!